

УДК 556.5:597-19(28)(477)

## ОЦІНКА АНТРОПОГЕННИХ ЗМІН СТОКУ В БАСЕЙНІ НИЖЬОГО ДУНАЮ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ІХТІОФАУНУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧАСТИНИ ДЕЛЬТИ

**О. М. Соборова**, [Olkasobr@gmail.com](mailto:Olkasobr@gmail.com), Одеський національний університет ім.  
І.І. Мечникова, м. Одеса

**О. М. Чикаленко**, [alexchikalenko@gmail.com](mailto:alexchikalenko@gmail.com), Одеський національний університет  
ім. І.І. Мечникова, м. Одеса

Басейн нижнього Дунаю є важливою екосистемою, яка відіграє значну роль у біорізноманітті та екологічній рівновазі регіону. Дельта Дунаю, зокрема її українська частина, є місцем існування для багатьох видів риб та інших водних організмів. Проте, антропогенні зміни, такі як будівництво гідротехнічних споруд, зменшення природного стоку та забруднення, суттєво впливають на гідрологічний режим і, відповідно, на іхтіофауну [1–3].

Басейн нижнього Дунаю охоплює територію кількох країн і характеризується значною варіабельністю стоку в залежності від сезону та метеорологічних умов. Водний режим нижнього Дунаю залежить від опадів, танення снігу в горах, а також від роботи гідротехнічних споруд. Сезонні зміни стоку, як правило, включають весняні паводки та літні малі води [3–4].

Антропогенні зміни стоку в нижньому Дунаї зумовлені низкою чинників (рис.).



*Рис.* Чинники, що спричиняють антропогенні зміни стоку в нижньому Дунаї

Отже, будівництво гребель, водосховищ і каналів змінило природний режим стоку, що призвело до зниження водності в деяких ділянках річки.

Промислові викиди, сільськогосподарські стоки та побутові відходи негативно впливають на якість води.

Зростання рівня споживання води для сільського господарства та промисловості також веде до зменшення природного стоку.

Антропогенні зміни стоку призвели до істотних перебудов у складі іхтіофауни в українській частині дельти Дунаю, зокрема:

Зменшення чисельності прохідних риб. Видів, таких як осетер, севрюга та лосось, які потребують вільного доступу до нерестовищ у верхів'ях річки, стає менше через перекриття водних шляхів.

Зміна структури видів. У зв'язку з покращенням умов для деяких видів, таких як карась, короп та товстолобик, спостерігається збільшення їхньої чисельності.

Зміни гідрологічних умов впливають на репродуктивні цикли риб. Скорочення весняних паводків може призвести до зниження успішності нересту у видів, які покладаються на природні зміни рівня води для нересту.

Забруднення води негативно впливає на здоров'я риб, їхню витривалість та розмноження. Токсичні речовини у воді можуть призводити до захворювань риб і зменшення їхньої чисельності.

Для оцінки стану іхтіофауни та гідрологічного режиму важливо регулярно проводити моніторинг водних ресурсів та іхтіофауни. Це дозволить виявляти зміни в екосистемі та своєчасно реагувати на негативні процеси. Відновлення природних водних шляхів, створення рибопропускних споруд та покращення умов для нересту є важливими заходами для збереження популяцій прохідних риб. Необхідно впроваджувати ефективні системи очищення стічних вод, а також контролювати скиди забруднювальних речовин у водойми, аби покращити якість води і забезпечити сприятливі умови для життя риб.

Антропогенні зміни стоку в басейні нижнього Дунаю мають суттєвий вплив на іхтіофауну української частини дельти. Зменшення чисельності прохідних видів риб, зміна складу їхньої популяції та негативні наслідки для здоров'я риб вимагають вжиття термінових заходів для збереження екосистеми. Регулярний моніторинг, відновлення водних шляхів та забезпечення якості води є необхідними умовами для сталого розвитку рибних ресурсів і збереження біорізноманіття в регіоні.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Мельник В. О. Антропогенні зміни стоку в басейні Нижнього Дунаю та їхній вплив на іхтіофауну // Гідробіологічний журнал. 2019. Т. 56, № 2. С. 55—64.
  2. Кравченко О. П. Вплив змін стоку Дунаю на іхтіофауну української частини дельти: антропогенні фактори // Екологія та охорона природи. 2020. № 9. С. 45—54.
  3. Журавльов І. М. Зміни гідрологічного режиму Дунаю внаслідок антропогенної діяльності та їхній вплив на рибні ресурси // Екологічний вісник України. 2018. Т. 10, № 3. С. 72—81.
  4. Фролов О. С. Гідрологічні аспекти антропогенних змін стоку в українській частині дельти Дунаю та їх вплив на іхтіофауну // Рибне господарство та аквакультура. 2021. Т. 58, № 1. С. 22—31.
-